

“BIO-PŘEPRAVA” – INFORMOVANOST VE VILNIUSU, LITVA

“Bio-přeprava” – Informovanost

Popis úlohy

Ve Vilniusu se nachází velký počet aut na ulicích (úroveň motorizace ve městě 450 aut/1000 obyvatel v roce 2001 a 244 aut/1000 obyvatel v roce 1997) a toto číslo roste ze dne na den a to je také proč se následující problém stává více a více vážnější:

- koncentrace imisí (speciálně CO₂) se drasticky zvyšuje
- Všechna území, která byla měřena, překročila úroveň hluku, což je 55dB (A).

Během posledních 30ti let se úroveň motorizace a počet nehod zvýšila, naopak číslo nemotorizovaného cestování se snížilo (počet výletů pěšky se snížil ze 41,8% v roce 1979 na 29% v roce 2004, užíváním cyklistiky ze 4,8% v 1979 na 0,8% v roce (2004).

Popis kampaně / záměr

Bylo rozhodnuto, pokusit se níže uvedenou kampaní ovlivnit cestovní chování ve městě Vilnius. Tyto aktivity, podporování nemotorizované dopravy, byly také vybrány, protože široce souvisejí s cílemi národní politiky, včetně:

- redukce spotřeby energie
- redukce znečištění,
- Propagace zdraví
- zvýšení bezpečí na silnici;
- redukce přepravy související s hladinou hluku;
- podpora “šetření” místa při řízení a parkování;
- zlepšení přístupnosti pro cílové skupiny.

Tyto cíle byly adresovány skrz specifika kampaně, hledající zlepšení užití cyklistiky ve Vilniusu. Tak je velice důležité rozvinout správnou rovnováhu mezi cyklisty a řidiči.

Akce města k dosažení těchto cílů jsou stavěny na následujících principech:

- zlepšení podmínek pro cyklisty;
- redukce automobilové rychlosti
- pěstování pozitivního přístupu ke střídání automobilu a kol;

Zlepšení podmínek pro užívání kol je dosaženo díky:

- Cyklistická dráha, která může být užita cyklisty i lidmi pohybově omezenými

- Speciální signály na křižovatkách a dalších kritických bodech v síti, které zajišťují dodatečné priority pro cyklisty
- Bezpečné parkování pro cyklisty.

Kampaň 1: Přes daný dotazník odhadnout popularitu městské dopravy (cyklistika) na území "Lazdynai" ve Vilniusu. Během prvního stupně tohoto projektu byl vyvinut komplexní dotazník – "Do školy na kole" a distribuován školním dětem a jejich rodičům

Zkoumající problémy obsahovaly:

- Parkování cyklistů
- Budování cyklostezek
- Bezpečnost.

Hl. cílem této kampaně bylo změnit přístup cílové skupiny (10 – 20ti leté děti ze základních a středních škol), podporovat je k cyklistice. Území Lazdynai bylo vybráno z důvodu plánované výstavby nových cyklostezek a parkovacích míst blízko škol.

Bylo rozdáno 750 dotazníků v 5ti školách (150 dotazníků v každé škole) a 647 žáků odpovědělo (53% děvčat a 47% chlapců).

Dotazník byl zaměřen na 13 – 14ti leté a to z důvodu, že mladší lidé jsou otevření novému myšlení o užití rozdílného způsobu dopravy v případě, že se nachází v bodě této změny.

Kampaň 2: Propagace a popularizace biodopravy, účinnost energie, zdraví a životní styl v pohybu

Události související s cyklistikou byly organizovány jak před, tak po průzkumu.

Akce "Moje rodina, moje kolo a já" byla veřejnou událostí ve Vilniusu. Vše bylo navrženo k propagaci nemotorizované dopravy a k podpoře zdravějšího způsobu života. Širokou cílovou skupinou kampaně byli cyklisté, žáci a rozdílné městské kluby. Specifické cílové skupiny byli žáci z Lazdynai, Minties, Sausio 13-osios, škola Ažuolynas a další členové komunity, kteří si přáli být částí této události. "

Cílová audience za rok 2003 byla cca 2500. Tako událost se konala v "Pasaku park" na území Lazdynai, byla důkladně předem připravena s vytyčenými dráhami.

Záměrem bylo změnit přístup městských obyvatel k cykloturistice. Organizátor "Výbor městského zdraví města Vilnius" hledal partnery v centrální i místní vládě a mezi řízenými subjekty. Tato událost byla organizována ve spolupráci s místním oddělením ministerstva a účastníky kampaně; samozřejmě včetně přípravy a výroby různých plakátů a letáků. Dobrovolní organizátoři byli především studenti z Pedagogické univerzity ve Vilniusu a Technické univerzity ve Vilniusu, a co více, účastnili se i představitelé z mnoha různých nevládních organizací.

Pozorování sportovního terénu v blízkosti Lazdynai střední školou

Byla pozorována oblast 5ti rozdílných škol na území Lazdynai k zjištění počtu studentů jezdících do školy na kole. Tyhle poznámky byly provedeny v září 2003 a 2004. Výsledky ukázaly, že jen malý počet studentů používají kolo na přepravu do školy, ale docela velký počet užití kol můžeme vidět v mimoškolních aktivitách. Po uvedení výzkumu byly organizovány schůzky ve školách, kam byli žáci pozváni k diskuzi o nemotorizované dopravě. Děti vyjádřily přání vytvořit cyklistické parkovací plochy na školním pozemku a vybudovat tolik cyklistických drah, jak jen to bude možné pro garanci bezpečí na cestě do školy. Výbor městského zdraví města Vilnius zorganizoval soutěž v malování mezi školy pod jménem „Moje cesta do školy“. Bylo vybráno 70 kreseb z celkových 300, které byly vystaveny ve škole Lazdynai. Později jsme zorganizovali setkání dětí s psychologem a kresby byly analyzovány z psychologického hlediska k porozumění o důležitosti nemotorizované dopravy pro děti.

Akce "Pojďme žít ve zdravějším městě" zaměřená na školní děti (cyklistický a sportovní festival v městském parku)

V propagaci nemotorizované dopravy sehrála velmi důležitou roli akce „Pojďme žít ve zdravějším městě“. Tato akce byla předem reklamována přes místní média, plakáty na bilbordech ve městě stejně tak informační plakáty distribuované ve školách a místních oblastech. Akce organizována v roce 2004 se sestávala ze 2 částí, jízda na kolech v ulicích Vilnius (370 cyklistů), končící na festivalu na „Nezávislém náměstí“, kde se konaly různé soutěže a koncerty. Tato akce byla atraktivní pro mnoho obyvatel (okolo 2700 lidí)..

Studie o silniční bezpečnosti a Cyklistický dokonalostní test ve speciální silničně-bezpečnostní škole pro cyklisty v Lazdynai střední škole

V roce 2003 jen 7 dětí prošlo cyklistickým dokonalostním testem, ve srovnání s 12 v roce 2004. Výsledek ukazuje, že děti se stávají vnímavější směrem k silniční bezpečnosti.

Kampaň 3: Odhadnutí vlivu mobility na školní děti

Byly připraveny dotazníky pro opakované sociologické průzkumy, kde byla doplňující otázka (odpověď na tuto otázku by měla pomoci odhadnout účinnost této akce). Po organizaci dat a srovnání jejich výsledků s výsledky v roce 2003 vyplynuly následující věci:

- Změny ve struktuře cest dětí do školy
- Změny v počtu dětí, které vlastní kolo
- Změny v názorech respondentů o vývoji cyklistické stezky ve Vilniusu a Lazdynai
- Mobilita firem ovlivňující školní děti.

Kdo je hnací silou? Kdo je příjemcem?

Kampaně proběhly díky Technické univerzitě a Výboru městského zdraví ve Vilniusu. Technická univerzita Vilniuse Gediminase byla reprezentována Oddělením městského inženýrství, které mělo zkušenosti s přípravou podobného projektu spojeném se stanovením veřejné dopravy a s rozvojem, a taktéž popularizaci a propagaci cykloturistiky.

Výbor městského zdraví Vilniusu následuje strategický plán městského magistrátu. Klíčovým záměrem jejich aktivit je propagace myšlenky zdraví města. Toto je dosaženo propagací přístupu společnosti směrem ke zdraví jako jednu z největších hodnot, podporování společnosti k vytváření zdravého prostředí, soustředění se na veřejné úsilí zlepšit zdraví, vzdělávání společnosti o zdravotních návycích a zkušenostech. Výbor městského zdraví spolupracuje s organizacemi ve Vilniusu se záměrem propagovat zdravý životní styl. Obyvatelé města jsou povzbuzováni k účasti na různých akcích, programů, projektů a seminářů.

Protože Výbor městského zdraví spadá pod Městský magistrát Vilniusu, je zde přímý vliv na politické a řídicí subjekty. Za tímto účelem Výbor městského zdraví připravil 2 návrhy pro Městský magistrát, které umožnily 2 nové projekty: Mezinárodní cyklistická stezka pro turisty “Cyklostezka Eurovelo-11” a “Spojení existující cyklostezky s návrhem a zaváděním bezpečné dopravní infrastruktury pro chodce a cyklisty ve městě Vilnius”. Tyto projekty byly prodiskutovány a potvrzeny různými komisemi jako je Výbor městského rozvoje, Péče o zdraví a Ochrana životního prostředí a Společenského rozvoje. Následovně, se svolením politiků, schéma cyklostezky bylo potvrzeno radou. (Anex “Schéma cyklistické stezky v Lazdynai” a cyklistická dráha Eurovelo-11”).

Hlavní heslo / sdělení

Pro bezpečné a zdravé město.

Výsledky

Pro uspořádání dat a srovnání jejich výsledků s výsledky roku 2003, byly zaznamenány tyto rozdíly:

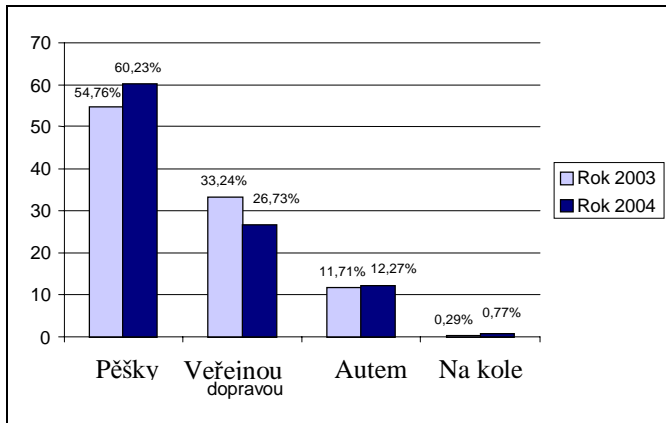

Figura 1: Změny cestování do školy u školních dětí

Můžeme vidět, že po různých kampaních a událostech se přeprava dětí do školy změnila k lepšímu. S odvoláním na data sociologického průzkumu v roce 2004:

proporce: domov-škola-domov pěšky se zvýšil z 54,8% na 60,2%

proporce: domov-škola-domov užitím kola přinesla zvýšení z 0,3% na 0,8%;

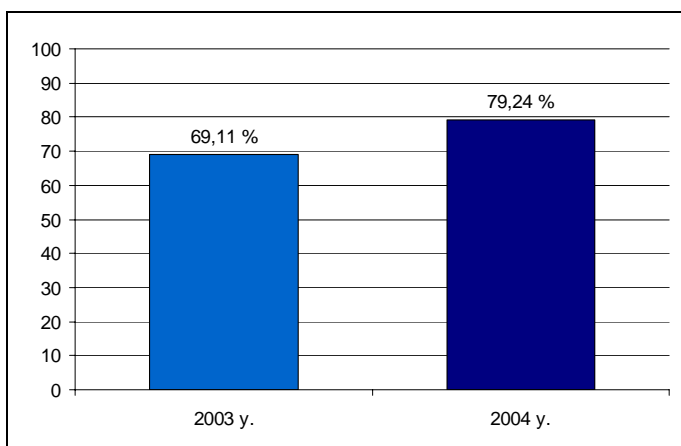

Figura 2: Změny v počtu respondentů, kteří vlastní kolo

V současné době kola vlastní více rodin: ve 40,5% rodin respondentů bylo nejméně 1 kolo v roce 2003 a v roce 2004 proběhlo zvýšení na 42,7%.

Je zde více žáků, kteří vlastní kolo, během 1 roku se tato proporce zvýšila z 69,1 % na 79,2% populace.

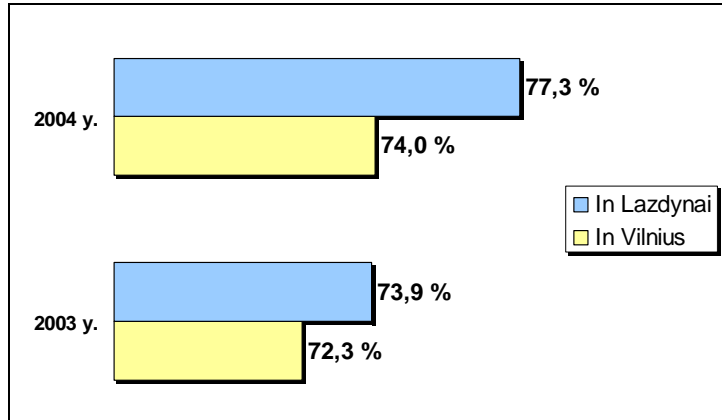

Figura 3: Změnami v přístupu respondentů rozvinout cyklistickou dráhu ve Vilniusu a Lazdynai (% souhlas s postavením více cyklistických stop)

4. Figura ukazuje, že většina dětí, které se zapojily do průzkumu cítila, že kampaň a události organizované jako části projektu Step by Step ovlivnila jejich způsob výběru směrem k nemotorizované dopravě.

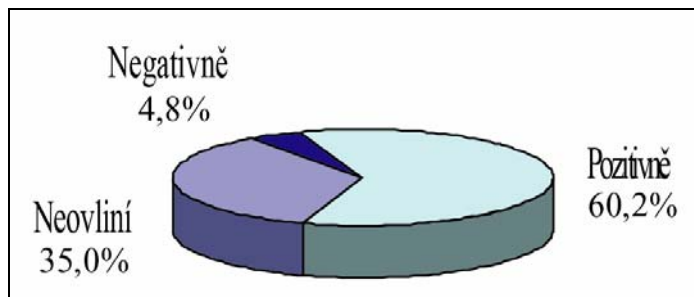

Figura 4: Ovlivnění mobility v kampani soustředující se na děti

Výhody a nevýhody cyklistiky

Sestavení programu (návrh obsahu)

Program Step by Step ve Vilniusu byl navržen Výborem městského zdraví Vilniusu a Vilnius Gediminas Technické Univerzity.

Rozhodnutí, kdo je zodpovědný za rozdílné úkoly

Kresby soutěže “Moje cesta do školy” byly v zodpovědnosti Výboru městského zdraví (VHCB)

Akce “Moje rodina, mé kolo a já” byla pod odpovědností VHCB

Akce “Pojďme žít ve zdravém městě” také VHCB

Studie silniční bezpečnosti a Cyklistické profesionality ve speciální škole dopravní bezpečnosti pro cyklistiku v Lazdynai byla pod záštitou právě této školy

AWARENESS FOR CLEAN URBAN TRANSPORT

Odhad mobility kampaně ovlivňující školní děti patřila pod zodpovědnost Vilnius Gediminas Technické univerzity (VGTU)

Akce “Do školy na kole” takéž VGTU

Práce s masovými médii byla zodpovědností VHCB

Práce s politiky a výbory v městském magistrátu byla pod rukami VHCB

Víkendové cyklistické výlety – Unie cyklistů a VHCB

Řízení událostí – VHCB

Rozuzlení výhod a nevýhod cyklistické dopravy – VHCB

Pozorování sportoviště blízko Lazdynai školy – VGTU a VHCB.

Najití partnerů/účastníků/podpory

VSMB poslala dopisy rozdílným obchodníkům k organizaci události. Partneři, kteří nás následovali byli: Tele radio station Hanza, *Ministry of National Defence*, *Ministry of Environment*, UAB *Žemaitijos pienas*, UAB *Biok*, *Tourism center*, *Bicycle Riders Union* atd.

Šíření/publikace výsledků

Při organizování událostí se na magistrátu konaly tiskové konference Výboru městského zdraví. Týden před událostí byli mladí lidé pozváni k účasti skrz reklamu v rádiu, články v novinách “Respublika”, “Lietuvos Rytas” add “Sostinė“ a článek v “Knize Prostředí”. Pro tuto příležitost byly publikovány plakáty, letáky a distribuovány ve školách a na místním území.

Informace

Více informací je k dispozici na:

- V litevském, ruském a anglickém jazyce od Marija Burinskiene, Vilnius Gediminas Technical University, Urban Engineering Department, Sauletekio ave.11, LT 10233, Vilnius – 40, Lithuania, Telefon: +370 5 2744719; Fax: + 370 5 2744730; e-mail: marbur@ap.vtu.lt
- V litevském, ruském, německém a anglickém jazyce u Danguole Vaitkiene, Vilnius Healthy City Bureau, Vilnius Municipality, Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius, Lithuania Telefon + 370 5 2112589; e-mail: danguolev@post.omnitel.net

Linky a články pro více informací

Více informací může být získáno z konečné zprávy projektu Step by Step na webové stránce: www.eu-stepbystep.org